

หัวข้อสารนิพนธ์	ทัศนะของเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ในการประสานความร่วมมือด้านการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังในเรือนจำพิเศษธนบุรี (Viewpoint of The Correctional Officers in Cooperation for Treatment of The Offenders in Thonburi Remand Prison)
ชื่อผู้เขียน	นาย สันติภาพ มาเจริญ (Mr. Santipap Macharoen)
แผนกวิชา/คณะ	คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์	รองศาสตราจารย์ ดร.เดชา สังขวรรณ
ปีการศึกษา	2550

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง “ทัศนะของเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ในการประสานความร่วมมือด้านการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังในเรือนจำพิเศษธนบุรี” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงทัศนะของเจ้าหน้าที่ปฏิบัติราชการอยู่ในส่วนงาน 3 ส่วนคือ ส่วนควบคุม ส่วนพัฒนาผู้ต้องขัง และส่วนสวัสดิการผู้ต้องขัง เรือนจำพิเศษธนบุรีเพื่อวิเคราะห์ถึงระดับความร่วมมือ และปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในการปฏิบัติ และสามารถนำผลการศึกษาที่ได้ ไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาการปฏิบัติราชการ อันจะก่อให้เกิดประโยชน์ทั้งต่อข้าราชการ และ ผู้ต้องขังในทุกด้าน ซึ่งการศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล มีกลุ่มประชากรตัวอย่างเป็นข้าราชการผู้ปฏิบัติราชการอยู่ภายในส่วนควบคุมผู้ต้องขัง ส่วนพัฒนาผู้ต้องขัง ส่วนสวัสดิการผู้ต้องขัง เรือนจำพิเศษธนบุรี จำนวนรวม 162 คน ใช้แบบสอบถามจำนวน 162 ชุด โดยได้รับแบบสอบถามกลับมาครบตามจำนวน ผู้ศึกษาเป็นผู้ดำเนินการแจกและเก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเอง และได้ใช้สถิติวิเคราะห์ข้อมูลดิบที่ได้รับจากแบบสอบถามออกเป็นร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

จากผลการศึกษา พบว่า ข้าราชการกรกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 162 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีจำนวน 160 คน คิดเป็นร้อยละ 92.8 รองลงมาเป็นเพศหญิง จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ

1.2 ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 41-60 ปี จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 35.8 ส่วนใหญ่แต่งงานแล้ว มีจำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 60.5 นับถือศาสนาพุทธมากที่สุด ศาสนาพุทธ จำนวน 148 คน คิดเป็นร้อยละ 91.4 ระดับการศึกษาของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี คือ จำนวน 82 คน คิดเป็นร้อยละ 50.6 มักปฏิบัติงานราชการนอกเหนืองานประจำในช่วงเวลาพักเที่ยงมากที่สุด คือ จำนวน 103 คน คิดเป็นร้อยละ 63.6 ปฏิบัติราชการสังกัดอยู่ส่วนควบคุมผู้ต้องขังมากที่สุด คือ 91 คน คิดเป็นร้อยละ 56.2 ส่วนใหญ่ดำรงตำแหน่งเจ้าหน้าที่บริหารงานราชทัณฑ์ มีจำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 35.8 กลุ่มประชากรตัวอย่างมีกลุ่มผู้ปฏิบัติงานภายในเรือนจำพิเศษธนบุรีเป็นเวลา 11-21 ปี มากที่สุดมีจำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 34.0 คนเคยปฏิบัติราชการในวันหยุดโดยไม่มีผู้บังคับบัญชาสั่งการ มากที่สุด จำนวน 122 คน คิดเป็นร้อยละ 75.3 โดยคิดเป็นคะแนนเฉลี่ย ด้านการแก้ไขฟื้นฟู การปฏิบัติงานด้านการแก้ไขฟื้นฟูผู้ต้องขัง มักมีความขัดแย้งในทางปฏิบัติ ข้อกฎหมาย กฎระเบียบข้อบังคับ และระเบียบราชการในหลายด้าน ทำให้การประสานความร่วมมือกับภาคส่วนงานต่าง ๆ ไม่ค่อยได้รับการตอบรับเท่าที่ควร มีค่าเป็นบวก ได้ผลค่าเฉลี่ยสูงสุดออกมาเท่ากับ 2.809 แต่ถ้าเป็นค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 2.587 ด้านส่วนควบคุมผู้ต้องขัง การปฏิบัติประสานงานของเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ ซึ่งเกี่ยวข้องกับ การควบคุมผู้ต้องขัง หากเกิดจากการสั่งการจากผู้บังคับบัญชามักจะได้รับความสะดวก ได้ผล เป็นบวก มีผลค่าเฉลี่ยสูงสุดออกมาเท่ากับ 2.739 แต่ถ้าเป็นค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 2.507 และ ด้านสวัสดิการ ควรแก้ไขระเบียบปรับปรุงข้อปฏิบัติ และข้อกฎหมายให้มีความสอดคล้องและ สามารถปฏิบัติได้จริง เอื้ออำนวยความสะดวกต่อการปฏิบัติในสภาวะการณ์ปัจจุบัน มีผลเป็นบวก ซึ่งเมื่ออ่านแล้วประเมินผลทัศนคติของเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ ค่าเฉลี่ยสูงสุดออกมาเท่ากับ 2.653 แต่ถ้าเป็นค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 2.445 ดังนั้น ภาครวมของส่วนพัฒนาผู้ต้องขัง ส่วนควบคุมผู้ต้องขัง และส่วนสวัสดิการผู้ต้องขังของเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ในการประสานความร่วมมือด้านการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังภายในเรือนจำพิเศษธนบุรี ส่วนใหญ่มีระดับความคิดเห็นว่าการประสานงานด้านการปฏิบัติ ต่อผู้ต้องขังภายในเรือนจำพิเศษธนบุรียังดำเนินการได้ไม่ดีเท่าใดนัก ควรที่จะมีการพัฒนา ด้านต่าง ๆ ที่จะมีผลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อเจ้าหน้าที่และผู้ต้องขัง โดยการพัฒนาดังกล่าวนั้น น่าจะต้องดำเนินควบคู่ไปกับลักษณะการปฏิบัติจริงของเจ้าหน้าที่และผู้ต้องขัง โดยยึด หลักทฤษฎีวิทยาและหลักอาชญาวิทยาสมัยใหม่ ที่พัฒนาขึ้นตามกรอบความคิดความเป็นจริง ในปัจจุบันเป็นสิ่งสำคัญ ส่วนทัศนคติที่แสดงให้เห็นปัญหาอื่นโดยรวม กลุ่มประชากรตัวอย่างยังมีความคิดเห็นว่าเป็นข้อปัญหาส่วนใหญ่มักเป็นข้อปัญหาเดิมซึ่งมีการสะสมมานาน จึงยากต่อการแก้ไข หากจะแก้ไขให้สำเร็จจำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติเป็นอย่างมาก และ

จำเป็นที่ผู้ปฏิบัติทุกคนต้องปรับเปลี่ยนแนวความคิด แนวทัศนคติให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ลักษณะของการปฏิบัติจึงจะเกิดผลที่ดี อีกทั้งต้องกำหนดให้มีศูนย์กลางในการปฏิบัติ เพื่อการปฏิบัติจะได้ดำเนินไปในแนวทิศทางเดียวกัน ไม่เกิดข้อติดขัดอันจะนำมาซึ่งปัญหา ด้านต่าง ๆ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการศึกษา พบว่า กลุ่มประชากรตัวอย่างมีความคิดเห็นไปในแนวทิศทางเดียวกันว่า ทัศนะของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในเรือนจำพิเศษธนบุรี ยังให้ความสำคัญกับงานด้านการควบคุมผู้ต้องขังอยู่มาก ควรพัฒนาทัศนคติของเจ้าหน้าที่ให้เป็นกลาง เห็นความสำคัญของงานในทุกด้านเท่าเทียมกัน เพื่อเป็นการขจัดปัญหาที่จะเกิดขึ้น และผู้มีอำนาจควรปรับเปลี่ยนแก้ไขข้อกฎหมาย แนวนโยบาย ที่กำกับและบังคับใช้อยู่ในปัจจุบัน ทั้งในตัวแม่บท และกฎหมายลูก ซึ่งปัจจุบันการดำเนินการของเรือนจำพิเศษธนบุรียังต้องดำเนินการตามข้อบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2479 ซึ่งได้บัญญัติและบังคับใช้เป็นเวลานานแล้ว บางข้อไม่เหมาะสมที่จะนำมาบังคับใช้ในสภาวะการณ์ปัจจุบันซึ่งสภาพสังคม และสภาพความเป็นจริงได้เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาการดำเนินการในลักษณะเดิม ๆ ไม่ว่าจะตามที่กฎหมายกำหนดหรือไม่โดยไม่มีการยืดหยุ่น มักจะก่อให้เกิดปัญหาในการปฏิบัติ จึงควรหาวิธีการแก้ไขพัฒนาต่อไป